

[Hassing-Jørgensen.]

jo ogsaa dengang — umiddelbart følte sig moralsk forpligtede til at fremme, at respektere disse Foranstaltninger efter deres Aand og Mening. Det havde ikke saa lidt at sige og var meget uheldigt for Foranstaltningernes lykkelige Gennemførelse, at man paa Forhaand var noget tilbøjelig til fra Erhvervenes Side at betragte alle Indgreb som utaalelige og urimelige. Men i de 25 Aar, som siden da er forløbet, er der sket en mærkbar Udvikling inden for det danske Samfund. Organisationstanken har vel næsten naaet sin Kulmination i disse Aar, det er ofte blevet fremhævet her i Rigsdagen, at det danske Samfund er blevet gennemorganiseret.

Jeg nærde til at begynde med nogen Betænkelse, da jeg forstod den højtærede Handelsministers Plan om at ville sammensætte et Raad af sagkyndige Folk, som samtidig med at være Regeringens Raadgivere skulde repræsentere deres Organisationer. Jeg skal ikke nægte, at jeg nærde Betæneligheder, bl. a. den, at disse højt uensartede Interessers Repræsentanter muligvis vilde have meget svært ved at blive enige. Nu har jeg i de forløbne Maaneder deltaget ikke blot i Det erhvervsøkonomiske Raads almindelige Arbejde, men ogsaa haft mit Speciale, hvor jeg har haft Lejlighed til at gøre mine Erfaringer. Jeg vil da mene, det er berettiget at sige, at der er i de forløbne 25 Aar er opvokset en helt anden Mentalitet i Befolkningen, i Erhvervskredse og blandt Organisationernes Folk, en helt anden Mentalitet end den, vi kendte i 1914, en Mentalitet, hvortil jeg tør sige at Grunden blev lagt i disse Aar. Denne Mentalitet fører til en almindelig Tilbøjelighed til at sætte det fælles Samfunds Interesser over det enkelte Erhvervs, den enkelte Organisations, den enkelte Persons Interesser.

Man skal naturligvis vogte sig for at overdrive, og det skal jeg heller ikke komme ind paa. Dette at bjærge sine egne Interesser, at hype sine egne Kartofler, som man sagde i gamle Dage, er selvfølgelig stadig ikke gaaet af Mode, men det dølger sig noget mere. Man er mere tilbøjelig til, navnlig naar man skal tage et Ansvar, at undse sig for alt for tydeligt at hype sine egne Kartofler. Jeg tør altsaa anføre dette som mit almindelige Indtryk, at Mentaliteten her i Landet er undergaaet en betydelig Forandring, hvortil Grundlaget blev lagt for 25 Aar siden, og som altsaa har udviklet sig paa en overmaade tilfredsstillende Maade.

Denne Mentalitetsforandring er efter min Mening stærkt medvirkende til, at selv

et saa stort Apparat som Det erhvervsøkonomiske Raad og de Nævn, der er knyttet dertil, hvor jo atter Repræsentanter for de forskellige Interesser medvirker, kan komme til Vejs Ende med de forskellige Beslutninger. Jeg maa saaledes bekende mig som overbevist af den stedfundne Udvikling om, at den Vej, den højtærede Handelsminister her slog ind paa, nok alligevel var den rette. Jeg har i hvert Fald for mit Vedkommende fuldt ud affundet mig med at gaa den Vej. Jeg skal ikke bestride, at der maaske i visse Tilfælde kunde handles hurtigere, maaske kunde handles mere rigtigt, end naar en Række uensartede Interesser skal bøje sig mod hinanden. Dette fører jo altid til Kompromis, og Kompromisset kan naturligvis ikke altid siges at være den helt rigtige Afgørelse — paa den anden Side vil det heller aldrig være den helt forkerte. Overhovedet maa man jo i det offentlige Liv gøre sig fortrolig med, at Kompromisset i saa mange Tilfælde er den eneste fremkommelige Vej.

For saa vidt det altsaa drejer sig om, at der i Raadet er optaget Repræsentanter for en lang Række betydende Erhvervsorganisationer, Repræsentanter for Forbrugerne, Repræsentanter for forskellige Synspunkter, kan jeg ikke andet end erkende, at dette er rigtigt. Ogsaa Rigsdagens Medvirkning ved Repræsentanter inden for dette Raad maa synes mig saa temmelig nødvendig. I hvert Fald skulde jo Rigsdagen, hvis den ikke var repræsenteret i dette Raad, paa anden Maade sikre sig en Indflydelse. Saa for saa vidt er jeg nogenlunde enig med det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen i, at hvis man skulde indskrænke Raadets Medlemsantal, maatte det være paa Bekostning af Administrationens Repræsentanter, men for at det skulde ske, skulde man have kunnet paavise uheldige Følger af, at Administrationen er repræsenteret. Det kunde naturligvis komme til Udtryk i Tilfælde af Afstemninger, men saadanne har hidtil været meget sjælden forekommende inden for Raadet, hvor man næsten altid har kunnet tale sig til Rette.

Med Hensyn til Det erhvervsøkonomiske Raads Kompetence er det givet, at det kun kan være raadgivende og ikke lovgivende. Jeg skal i denne Forbindelse anbefale den højtærede Minister som hidtil at tage vidtgaaende Hensyn til dette Raads Beslutninger, og jeg siger det med Henblik paa, at Ministeren ved en enkelt Lejlighed ikke har fulgt Raadets Indstilling, skønt denne forelaa som Resultat af en Afstemning. Jeg vilde have fundet det rigtigere